

Avdelningen för forskning, innovation och affärsutveckling

Bidra med kunskap om uppbyggnaden av hållbara och biobaserade värdekedjor

I den här utlysningen ger Energimyndigheten stöd till forsknings- och innovationsprojekt som bidrar till omställningen av energisystemet genom att utveckla kunskap och kompetens för uppbyggnaden av hållbara och biobaserade värdekedjor.

Utlysningen omfattar cirka 70 miljoner kronor.

Sista ansökningsdag är 11 september 2023.

Innehåll

1	Utlysningens inriktning	3
2	Vem kan söka?	5
3	Bedömningskriterier	6
4	Så här ansöker du – börja i god tid	7
5	Vad ska finnas med i ansökan?	8
6	Hur mycket stöd kan varje projektpart få?	8
7	Vad händer efter att du lämnat in din ansökan?	8
8	Om du beviljas stöd	9
9	Utlysningen är en del av programmet Bio+	9
10	Om du har frågor	10
	Bilaga 1 – stödnivåer	11
	Bilaga 2 – villkor för beviljade projekt	17

1 Utlysningens inriktning

I den här utlysningen ger Energimyndigheten stöd till forsknings- och innovationsprojekt som bidrar till omställningen av energisystemet genom att utveckla kunskap och kompetens för uppbyggnaden av hållbara och biobaserade värdekedjor.

Utlysningen omfattar cirka 70 miljoner kronor. Högst tillåtna stöd per projekt är 10 miljoner kronor. Lämna in ansökan senast 11 september 2023.

En omfattande användning av biomassa och bioenergi är en av hörnstenarna i förverkligandet av Sveriges energi- och klimatpolitiska mål och omställningen av energisystemen bort från fossilberoende. Idag ökar användningen av biomassa till olika material, produkter och bränslen. Samtidigt vet vi att biomassa och bioenergi är en begränsad resurs. Därför behövs mer kunskap och kompetens för hur man på ett hållbart sätt bygger upp konkurrenskraftiga försörjnings- och värdekedjor som har sin utgångspunkt i bioråvaror.

Utlysningens syfte

Energimyndigheten vill med forsknings- och innovationsprogrammet Bio+ utveckla hållbara biobaserade lösningar och värdekedjor samt öka kunskapen och kompetensen om hur dessa bör samspela med varandra, energisystemet och samhället.

Detta är den sjunde utlysningen inom Bio+ och vi välkomnar projektförslag för forsknings- och innovationsprojekt som ökar kunskapen och kompetensen för att bygga nya, och stärka befintliga, biobaserade värdekedjor vars syfte är att minska användningen av fossila insatsvaror i samhället. Projektet ska bidra till två eller flera av [programmets utfallsmål](#) som beskrivs mer detaljerat i avsnitt 9.

- Resurseffektiva lösningar
- Hållbara värdekedjor
- Nya aktörkonstellationer
- Hög kompetensnivå
- Effektfulla styrmedel och policy

Projektansökan

Projektet har sin utgångspunkt i en eller flera väldefinierade biobaserade värdekedjor. Se nedan för en mer detaljerad definition av biobaserade värdekedjor. Utvecklingen av processer för att omhänderta restströmmar som uppkommer i en värdekedjas olika led, antingen som bioråvara till nya produkter eller som råvara till framställning av biobränsle eller biodrivmedel ingår också i

utlysningen. Den eller de värdekedjor som man avser utveckla ska ha potential att kunna leverera tillräckliga volymer för att motivera en industrietablering.

Projektet bör ske i samverkan med möjliga aktörer i värdekedjan samt eventuella teknikleverantörer för aktuella processer (om tillämpligt). De innovationskluster som Energimyndigheten etablerat inom några av programmets områden kan förmedla kontakter och nätverk till sökande i utlysningen (se vidare bioplusportalen.se). Akademisk kompetensuppbyggnad genom doktorandprojekt sker med fördel i samverkan med industriparter. Initiativ som innebär en samverkan mellan flera doktorander inom eller mellan olika discipliner, eller mellan olika lärosäten ses som positivt.

En analys som klarlägger styrkor och svagheter respektive möjligheter och problem i den tänkta biobaserade värdekedjan är en central del av ansökan och en utgångspunkt för den föreslagna forsknings- och utvecklingsinsatsen. Analysen ska utgå från state of the art inom valt fält och ska utifrån ett energi- och klimatperspektiv motivera vilken eller vilka delar av värdekedjan som projektet fokuserar på. Den valda forskningsinsatsen är lösningsinriktad och har sin utgångspunkt i analysen. Hållbarhetsaspekter och systemanalytiska element av värdekedjan kan också inkluderas i analysen av värdekedjan.

I utlysningen ingår möjlighet att söka stöd för genomförande av en sådan analys i form av en genomförbarhetsstudie¹ inför kommande utlysningar vid Energimyndigheten. Genomförbarhetsstudier inbegriper därmed även projekt av demonstrationsförberedande karaktär.

Ett projekt i formen av en genomförbarhetsstudie begränsas till högst 1 500 000 kr i stödgrundande kostnader. Ca 5 miljoner kronor har reserverats för genomförbarhetsstudier i denna utlysning.

Biobaserade värdekedjor

En biobaserad värdekedja sträcker sig från primärproduktionen via förädlings- och tillverkningsprocesserna i industrin till slutanvändningen. En värdekedja kan grenas ut sig genom olika typer av restströmmar och även interagera med andra delar av energisystemet exempelvis genom användning av koldioxid för tillverkning av syntetiska bränslen. Genom kombinerade industrianläggningar och tekniska system kan olika värdekedjor mötas - och nya värdekedjor skapas – för ökad resurseffektivitet och bättre resursanvändning samt möjliggöra nya aktörskonstellationer.

Centralt för framtidens biobaserade värdekedjor är väl karakteriserade bioråvaror² och tydliga kravställningar från industrikunder. Delprocesserna i respektive led i värdekedjan behöver vara flexibla för variationer i råvaran, ha

¹ Se definition av forskningskategorier tabell 1 i Bilaga 1.

² Karaktäristiken av bioråvarorna avser både hållbarhetsprofil och faktiska egenskaper.

höga utbyten och lågt behov av insatsenergi. Från varje led i värdekedjan kommer det att uppstå spill och rester som behöver omhändertas antingen som bioråvara in i nya värdekedjor eller för energiutvinning. Genomtänkta system med bas i industriell symbios utnyttjar sido- och restströmmar som uppkommer i hela värdekedjan inklusive slutanvändningen på ett optimalt sätt. För att utveckla biobaserade värdekedjor, både nya och befintliga, behövs mer kunskap om produktionen av bioråvara och hur den påverkar ekologiska och sociala faktorer, hur kostnaderna kan minskas genom hela kedjan, hur processerna i kedjan kan göras alltmer flexibla och robusta och hur nya aktörskonstellationer kan samverka att möta detta.

Tidplan för inlämning av ansökan, för beslut och startdatum för projekt finns i tabellen nedan.

Sista dag för ansökan	Beslut planeras i	Tidigaste projektstart	Projektet avslutas senast
11 september 2023	Tidigast december 2023	1 januari 2024	31 december 2027

Avgränsningar:

Gemensamt för alla projekt är att de ska ha sin utgångspunkt i hållbara biobaserade råvaror och projektets resultat ska bidra till energi- och klimatomställningen.

Detta ingår INTE i utlysningen:

- Teknikutveckling inom värdekedjan för bio-CCS med slutmålet om permanent lagring av koldioxid. Ansökningar hänvisas till Industrikivet. Däremot uppmuntras ansökningar inom värdekedjan för bio-CCU.
- större pilot- och demonstrationsprojekt med mer än 7 miljoner kronor i stödgrundande kostnader (hänvisas till utlysningen Pilot & demonstration).

2 Vem kan söka?

Alla aktörer som kan bidra till att nå utlysningens syfte kan söka.

Jämställdhet och mångfald ska beaktas vid sammansättning av projektgruppen, vid val av projektledare och vid projektets genomförande, innehåll, samt i dess mål och effekter.

Specifikt för universitet och högskolor: doktorand- och licentiatprojekt, projekt som är del av en doktorsutbildning, postdoktorer och juniora forskare³ välkomnas särskilt i denna utlysning för att stärka den akademiska kompetensen inom området bioenergi och biomassa.

Gäller för alla projekt: relevanta mottagare av resultaten och/eller aktörer längs värdekedjan ska delta aktivt i projektet. Ansökan stärks av att projektet har ett finansiellt engagemang och engagemang från en bredare intressentkrets där olika typer av aktörer (bransch, akademi och forskningsinstitut) samverkar.

3 Bedömningskriterier

De projekt som beskrivs i ansökningarna bedöms utifrån fyra följande kriterier. Genomförbarhetsstudier bedöms utifrån potential, genomförbarhet samt nyhetsvärde.

Potential att bidra till utlysningens syfte

- I vilken grad bidrar projektet med att uppfylla utlysningens syfte?
- I vilken grad kan projektet bidra till uppbyggnaden av biobaserade värdekedjor?

Genomförbarhet

- Har projektet en relevant aktörskonstellation med rätt kompetens och rätt resurser?
- Har projektet mål som är mätbara, konkreta, väldefinierade och rimligt ambitiösa?
- Är förslaget till arbetsplan konkret och tidsmässigt realistisk?
- Är budgeten rimlig i förhållande till de tänkta insatserna och målen?
- Finns det en medvetenhet kring jämställdheten vid projektgruppens sammansättning, arbetsfördelning och arbetsvillkor?
- Är köns- och genusperspektivet relevant för projektet och i så fall hur väl inarbetas detta i projektgenomförandet
- Har projektet tvärssektoriell samverkan?

Nyhetsvärde

- Hur väl beskrivs det befintliga kunskapsläget?
- I vilken grad är projektet nytänkande och originellt, och/eller i vilken mån innefattar projektet en ny lösning och/eller hur väl bidrar projektet till att föra kunskapsfronten framåt?
- Finns det ett identifierat behov för projektets resultat, exempelvis en tydlig kunskapslucka eller marknadspotential?

³ En junior forskare definieras som en disputerad forskare som ännu inte har en stabil anställning inom den akademiska karriärstegen och kan till exempel vara anställd som postdoktor, (disputerad) adjunkt, forskare, biträdande lektor, eller inneha en annan typ av anställning med i huvudsak forskande arbetsuppgifter

- Bedöms projektet hålla hög vetenskaplig kvalitet?

Nyttiggörande

- Finns tydliga målgrupper och/eller slutanvändare för projektresultatet och beaktas deras behov?
- I vilken mån och hur kan projektets resultat nyttiggöras, exempelvis genom resultatspridning, kompetensuppbyggnad, publikationer, nya varor, tjänster, processer eller kommersialisering?
- I vilken mån kan projektet skapa överhörning mellan olika forskargrupper inom akademien och/eller mellan näringsliv och akademi samt mellan forskare som är verksamma inom olika ämnesområden?

För att uppnå programmets mål kan Energimyndigheten komma att beakta projektportföljens sammansättning.

4 Så här ansöker du – börja i god tid

Följ dessa steg så går handläggningen av din ansökan snabbare:

- Använd e-tjänsten ”Finansiering av forskning och innovation” på Mina sidor för att skriva din ansökan (<https://minasidor.energimyndigheten.se>). Utlysningen heter där **Bioplus 2023 FoI**.
- Börja med att ansöka om behörighet att få företräda koordinatören, det vill säga den organisation som ska samordna projektet, som ska ta emot stödet från Energimyndigheten och som ska vidarebefordra stöd till de eventuellt övriga stödmottagare som deltar i projektet. Ansök om behörighet i god tid, eftersom det kan ta ett par dagar att få behörigheten. Du får ett mejl när din ansökan har godkänts.
- När du har fått behörighet till e-tjänsten har du tillgång till formuläret ”Ansökan om finansiering av forskning och innovation”, som du ska fylla i och skicka in.

Utlysningen stänger **11 september 2023 kl. 23:59**. Vi lämnar support fram till kl. 16:00 samma dag.

5 Vad ska finnas med i ansökan?

Skriv er ansökningstext i ansökansformuläret på Mina sidor. Läs mer om vad ansökan ska innehålla i [Anvisningar för ansökan](#).

Bifoga projektledarens och andra nyckelpersoners CV om max en A4-sida vardera.

Viktigt: motivera varför projektet behöver genomföras

- I ansökan ska det tydligt framgå hur projektet bidrar till energi- och klimatomställningen och till utvecklingen mot ett hållbart energisystem.
- Ansökan stärks av en väl genomarbetad analys av den aktuella värdekedjan för att motivera den aktuella forskningsinsatsen.

Eventuella figurer och bilder som det hänvisas till i texten kan bifogas. Observera att projektbeskrivningen ska framgå av ansökningsformuläret och ska inte bifogas som bilaga. Bilagorna ska tydligt komplettera ansökningsformuläret och inte innehålla samma information som ansökningsformuläret.

6 Hur mycket stöd kan varje projektpart få?

I denna utlysning finns totalt cirka 65 miljoner kronor tillgängliga för de projektparter som beviljas stöd. Högst tillåtna stöd per projekt är 10 miljoner kronor.

Hur stor andel av kostnaderna varje projektpart kan få stöd för beror bland annat på

- hur stora stödberättigande kostnader som projektparten har
- om projektparten är ett företag eller bedriver icke-ekonomisk verksamhet
- vilken forskningskategori som aktiviteterna i projektet anses motsvara.

För utförligare information om stödnivåer, stödberättigande kostnader och typ av verksamhet se [Bilaga 1 – stödnivåer](#).

7 Vad händer efter att du lämnat in din ansökan?

Din ansökan bedöms av Energimyndigheten. Vid bedömningen beaktas synpunkter från en expertgrupp som agerar rådgivande till Energimyndigheten. Det är den version av ansökan som du skickat in före utlysningens

stängningsdatum som bedöms. Vi kan komma att begära att du kompletterar ansökan om vi finner skäl för det.

Energimyndigheten kan ta kreditupplysning på sökande företag.

Energimyndigheten fattar därefter beslut om bifall eller avslag för din ansökan och beaktar då expertgruppens bedömningar. **Beslut fattas tidigast i december 2023.**

Du kan följa vad som händer i ditt ärende på Mina sidor.

8 Om du beviljas stöd

Utbetalning av stödet sker efter en utbetalningsplan som finns i beslutet som du hittar på Mina sidor. För mer information se Bilaga 2 – villkor för beviljade projekt.

9 Utlysningen är en del av programmet Bio+

Programmet syftar till att utveckla biobaserade lösningar och värdekedjor med relevans för energisystemet samt öka kunskapen och kompetensen om hur dessa bör samspela med varandra och med övriga energisystemet. De framtagna lösningarna och värdekedjorna ska vara konkurrenskraftiga, om möjligt förbättra den ekologiska statusen i mark och vatten, bidra till trygghet och jämlikhet och tillsammans bidra till flexibilitet och robusthet i energisystemet.

Kunskapsspridning, behovsidentifiering och samverkan är centralt inom programmet för att skapa mervärde av den forskning, innovation och affärsutveckling som stöds inom programmet. Programmet ska även skapa förutsättningar för aktörer att kommersialisera lösningar inom bioområdet.

Till 2030–2045 har programmet bidragit till följande utfallsmål:

Resurseffektiva lösningar

Resurs- och kostnadseffektiva tekniker, produkter (varor och tjänster) och systemlösningar finns tillgängliga. Lösningarna möjliggör ökad försörjningstrygghet, är konkurrenskraftiga och ökar kolutbytet. Lösningarna exporteras på en internationell marknad.

Hållbara värdekedjor

Hållbara värdekedjor finns tillgängliga som omfattar tillförsel av hållbara biobaserade råvaror och omvandling till produkter och lösningar som efterfrågas

av marknaden. Värdekedjorna inkluderar även nyttiggörande av sido- och restströmmar och i samspel med andra industrier och/eller sektorer.

Nya aktörkonstellationer

Nya och/eller breddade aktörkonstellationer har bildats där samverkan och kontinuerligt kunskapsutbyte sker såväl nationellt som internationellt. Resurseffektiva biobaserade systemlösningar har utvecklats och byggts upp inom eller som resultat av konstellationerna.

Hög kompetensnivå

Företag och organisationer i Sverige kan enkelt rekrytera efterfrågad kompetens inom biområdet för att accelerera omställningen. Den nationella kompetensen inom området är stark och anpassad för att möta samhällets behov.

Effektfulla styrmedel och policy

Biobranschens aktörer ska möta incitament som är i linje med samhällets mål där marknadsmekanismer fungerar väl och samspelar med energisystemet. Regelverk har utformats utifrån aktuell hållbarhetsforskning, samhällsstudier, system- och samhällsekonomiska analyser.

Programmet pågår mellan 2021 och 2027 har en ram om 511 miljoner kronor.

Det här är utlysning nr 7 inom programmet.

Mer information om programmet finns på bioplusportalen.se och på Energimyndighetens [webbplats](#).

10 Om du har frågor

Skicka e-post till bioplus@energimyndigheten.se och ange ”**Bioplus 2023 FoI**” i ämnesraden.

Vanligt återkommande frågor

Skulle det vara möjligt att ta ett möte med er för att presentera vår projektidé och få återkoppling på hur ni ser på möjligheterna att få projektstöd inom programmet?

Myndigheten lämnar inga förhandsbesked till potentiella/kommande sökande om er projektidé är inom ramen för utlysningen utan hänvisar till publicerad utlysningstext. Det är upp till sökande att motivera hur deras projektidé passar inom utlysning/program.

Var ska jag skriva analysen som klarlägger styrkor och svagheter respektive möjligheter och problem i den tänkta biobaserade värdekedjan?

Analysen som klarlägger styrkor och svagheter respektive möjligheter och problem i den tänkta biobaserade värdekedjan bör vara kortfattad och ska skrivas under rubriken ”Motivera varför projektet behöver genomföras” i det ordinarie ansökningsformuläret.

Bilaga 1 – stödnivåer

Hur stor andel av kostnaderna varje projektpart kan få stöd för beror bland annat på

- hur stora stödberättigande kostnader som projektparten har
- om projektparten är ett företag eller bedriver icke-ekonomisk verksamhet
- vilken forskningskategori som aktiviteterna i projektet anses motsvara.

Stödberättigande kostnader

Följande kostnader är stödberättigande om projektaktiviteterna som ni söker stöd för utgör forskning eller utveckling enligt artikel 25 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014⁴:

- a) Personalkostnader: forskare, tekniker och annan stödpersonal i den omfattning som de arbetar med projektet.
- b) Kostnader för instrument och utrustning i den utsträckning och under den tid som de används för projektet. Om instrumenten och utrustningen inte används under projektets hela livscykel anses endast de avskrivningskostnader som motsvarar forskningsprojektets livscykel, beräknade på grundval av allmänt accepterade redovisningsprinciper, vara stödberättigande.
- c) Kostnader för byggnader och mark i den utsträckning och under den tid som de används för projektet. När det gäller byggnader anses endast de avskrivningskostnader som motsvarar forskningsprojektets livscykel, beräknade på grundval av allmänt accepterade redovisningsprinciper, vara stödberättigande. För mark är kostnader för överlåtelse på affärsmässiga villkor eller faktiska kapitalkostnader stödberättigande.
- d) Kostnader för kontraktsforskning, kunskap och patent som köps eller hyrs in från externa källor på marknadsmässiga villkor, samt kostnader för konsulttjänster och motsvarande tjänster som används uteslutande för forskningsverksamheten.
- e) Andra allmänna omkostnader och andra driftskostnader, inklusive kostnader för materiel, förrådsartiklar och liknande produkter, som uppkommit som direkt följd av ett projekt.

Stöd till aktörer som bedriver icke-ekonomisk verksamhet

Projektparter som inte bedriver ekonomisk verksamhet (såsom exempelvis universitet, högskolor, kommuner och forskningsinstitut, i den utsträckning arbetet bedrivs inom den icke-ekonomiska verksamheten) kan få stöd med upp till 100 procent av projektpartens stödberättigande kostnader i projektet. Stöd till

⁴ Kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget (EUT L 187 26.6.2014, s. 1).

aktörer som bedriver icke-ekonomisk verksamhet beviljas enligt gällande regleringsbrev för Energimyndigheten.

Följande regler gäller för indirekta kostnader när stödmottagaren bedriver icke-ekonomisk verksamhet:

- Universitet och högskolor får göra påslag för indirekta kostnader enligt den fullkostnadsprincip som de tillämpar
- Övriga stödmottagare som inte bedriver ekonomisk verksamhet kan få stöd för indirekta kostnader med högst 30 procent på sina stödberättigande direkta kostnader för personal (lön och lönebikostnader). Detta gäller också om en stödmottagare bedriver både ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet, förutsatt att projektet genomförs i den icke-ekonomiska verksamheten.

Stöd till företag

Stöd för forsknings- och utvecklingsprojekt lämnas till företag enligt 12 § förordningen (2008:761) om statligt stöd till forskning, utveckling och innovation inom energiområdet. För att kunna erhålla stöd måste företag uppfylla villkoren i artikel 25 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014. Som företag betraktas varje enhet, oberoende av juridisk form, som bedriver ekonomisk verksamhet. Med ekonomisk verksamhet avses att tillhandahålla varor eller tjänster på en marknad. Som företag anses således sådana enheter som utövar ett hantverk eller annan verksamhet enskilt eller inom familjen, personsammanslutningar eller föreningar som bedriver en regelbunden ekonomisk verksamhet.

Hur stor andel av ett företags stödberättigande kostnader (den så kallade stödnivån) som stödet från Energimyndigheten får täcka bestäms av artikel 25 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014. Stödnivån bestäms bland annat dels utifrån vilken forskningskategori som de olika forsknings- och utvecklingsaktiviteterna i projektet anses motsvara, dels utifrån storleken på företaget som ska ta emot stödet. Företagets storlek bestäms enligt reglerna i bilaga I till kommissionens förordning (EU) nr 651/2014. Reglerna beskrivs även i kommissionens Användarhandledning om definitionen av SMF-företag.⁵

Stödmottagare som är företag (stödmottagare som bedriver ekonomisk verksamhet) kan inte få stöd för indirekta kostnader. Detta gäller också om en stödmottagare bedriver både ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet, om projektet genomförs i den ekonomiska verksamheten.

Projektaktiviteterna delas in i forskningskategorier

Den maximala stödnivån som ett företag kan få beror på vilken forskningskategori som aktiviteterna i projektet anses motsvara. Aktiviteterna i projektet kan även anses motsvara flera olika forskningskategorier. De maximalt

⁵ Användarhandledningen är tillgänglig på Europeiska unionens publikationsbyråns hemsida: <https://op.europa.eu/sv/publication-detail/-/publication/756d9260-ee54-11ea-991b-01aa75ed71a1>

tillåtna stödnivåerna som ett företag kan få för forsknings- och utvecklingsprojekt framgår av artikel 25 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014. I Tabell 1 nedan beskrivs de olika forskningskategorierna. Av Tabell 3 framgår sedan de maximala stödnivåerna.

Tabell 1. Klassning av forskningsaktiviteter i forskning och utvecklingsprojekt⁶

Genomförbarhetsstudie	utvärdering och analys av potentialen för ett projekt som syftar till att stödja beslutsprocessen genom att objektivt och rationellt avslöja projektets starka och svaga sidor, möjligheter och risker samt att identifiera de resurser som krävs för att genomföra det, och slutligen utsikterna för att projektet blir en framgång.
Grundforskning	experimentellt eller teoretiskt arbete som i första hand syftar till att förvärva ny kunskap om de grundläggande orsakerna till fenomen och iakttagbara fakta, och som inte syftar till någon direkt kommersiell tillämpning eller användning.
Industriell forskning	planerad forskning eller kritisk analys, som syftar till att förvärva ny kunskap och nya färdigheter för att utveckla nya produkter, processer eller tjänster, eller för att markant förbättra befintliga produkter, processer eller tjänster. Detta inbegriper skapandet av komponenter som utgör delar av komplexa system, och kan inbegripa byggande av prototyper i laboratoriemiljö eller i en miljö med simulerade gränssnitt till befintliga system och till pilotverksamhet, om detta är nödvändigt för den industriella forskningen, särskilt för allmän teknikvalidering.
Experimentell utveckling	<p>att förvärva, kombinera, forma och använda befintliga vetenskapliga, tekniska, näringslivsmässiga och andra relevanta kunskaper och färdigheter med syftet att utarbeta nya eller förbättrade produkter, processer eller tjänster. Detta kan också inbegripa t.ex. verksamheter som syftar till konceptuell definition, planering och dokumentation av nya produkter, processer eller tjänster.</p> <p>Experimentell utveckling kan inbegripa utformning av prototyper, demonstration, pilotarbete, testning och validering av nya eller förbättrade produkter, processer eller tjänster i miljöer som motsvarar realistiska driftsförhållanden, där det primära syftet är att göra ytterligare tekniska förbättringar på de produkter, processer eller tjänster som ännu inte är fasta. Detta kan omfatta utveckling av en kommersiellt användbar prototyp eller ett pilotarbete som med nödvändighet är den slutliga kommersiella produkten och som är alltför dyr att producera för att endast användas för demonstration och utvärdering.</p> <p>Experimentell utveckling inbegriper inte rutinmässiga eller återkommande ändringar av befintliga varor, tillverkningsmetoder, tillverkningsprocesser, tjänster eller andra pågående verksamheter även om dessa ändringar kan innebära förbättringar.</p>

Observera att om företaget som Energimyndigheten beviljar stöd till har fått eller får finansiering till projektet i form av annat offentligt stöd (såsom annat statligt, regionalt eller kommunalt stöd), måste man ta hänsyn till detta stöd vid uträkning av hur stort stöd som företaget kan få från Energimyndigheten. Enligt EU:s statsstödsregler får det *sammanlagda* offentliga stödet som företaget beviljats för samma stödberättigande kostnader inte överskrida de maximala stödnivåerna som anges i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.⁷

⁶ Definitionerna framgår av artikel 2, punkterna 84–87 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014. Länk finns på utlysningens webbsida.

⁷ Se artikel 8 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

Stödets storlek beror på företagets storlek

Den maximala stödnivån som ett företag kan få för forsknings- och utvecklingsprojekt beror också på företagets storlek. Om sökanden är ett litet eller medelstort företag får stödnivån höjas med 20 respektive 10 procentenheter, vilket framgår av artikel 25 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

Företagens storlek bestäms enligt reglerna i bilaga I till kommissionens förordning (EU) nr 651/2014. Reglerna beskrivs även i kommissionens Användarhandledning om definitionen av SMF-företag.⁸

Vid bedömning av ett företags storlek måste man ta hänsyn till antalet anställda, årsomsättning och balansomslutning samt till företagets eventuella förbindelser till andra företag. För att kunna räknas som ett litet företag krävs det dels att företaget har färre än 50 anställda och dels att *antingen* företagets årsomsättning *eller* balansomslutning inte överstiger 10 miljoner euro per år. För att kunna räknas som ett medelstort företag krävs dels att företaget har färre än 250 anställda och dels att företagets årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro *eller* att företagets balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro (se nedan). Detta framgår av artikel 2 i bilaga I till kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

Tabell 2. Definition av företagets storlek⁹

Storlek	Antal anställda*	Årsomsättning <i>eller</i> balansomslutning**
Småföretag	< 50	≤ 10 milj. €
Medelstora företag	< 250	≤ 50 milj. € resp. ≤ 43 milj. €
Stora företag	≥ 250	> 50 milj. € resp. > 43 milj. €

*) Med anställda avses inte bara löntagare utan även ägare som arbetar i företaget utan att vara anställda och konsulter som befinner sig i en beroendeställning till företaget.

***) Uppgifter från det senast godkända räkenskapsåret beaktas. För att ett tröskelvärde ska anses passerat ska företaget ha haft högre eller lägre värden under två år i rad.

Även företagets relation till andra företag påverkar bedömningen av företagets storlek. Av betydelse är främst företagets ägare och graden av kontroll som andra företag utövar över företaget. Hur ägarförhållanden och graden av kontroll påverkar bedömningen av företagets storlek beskrivs närmare i artikel 3 i bilaga I till kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 samt i kommissionens Användarhandledning om definitionen av SMF-företag.

I tabellen nedan framgår den maximala stödnivån som kan lämnas till aktörer för forsknings- och utvecklingsprojekt.

⁸ Användarhandledningen är tillgänglig på Europeiska unionens publikationsbyråns hemsida: <https://op.europa.eu/sv/publication-detail/-/publication/756d9260-ee54-11ea-991b-01aa75ed71a1>

⁹ Kommissionens förordning (EU) nr 651/2014, bilaga 1, artikel 2. Länk till förordningen finns på utlysningens webbsida.

Tabell 3. Översikt maximala stödnivåer

Typ av forskning och utveckling	Små företag	Medelstora företag	Stora företag	Icke-ekonomisk verksamhet*
Genomförbarhetsstudie	70 %	60 %	50 %	100 %
Grundforskning	100 %	100 %	100 %	100 %
Industriell forskning	70 %	60 %	50 %	100 %
Experimentell utveckling	45 %	35 %	25 %	100 %

*) Till exempel universitet och forskningsinstitut.

Finansiering från andra organisationer än Energimyndigheten

Energimyndighetens stöd till företag täcker ofta inte det sökande företags hela kostnad för de projektaktiviteter som företaget söker stöd för. När så är fallet, måste företaget antingen själv stå för den resterande kostnaden, eller hitta annan privat finansiering i form av kontanta medel.

Den delen av ditt företags stödberättigandekostnader som Energimyndigheten inte finansierar kallas för samfinansiering. Observera att någon annan aktör än ditt företag själv inte kan samfinansiera ditt företags kostnader genom s.k. egeninsatser (s.k. in-kind-insatser). Detta beror på att kostnaden för en egeninsats som utförs av en annan aktör inte uppstår hos ditt företag, utan hos den andra aktören. Kostnaden för den andra aktörens egeninsats är med andra ord inte en stödberättigande kostnad för ditt företag.

Observera också att om en annan aktör än ditt företag själv ska samfinansiera ditt företags kostnader, får sådan samfinansiering inte ske med offentliga (statliga regionala eller kommunala) medel. Detta beror på att det sammanlagda offentliga stödet för samma stödberättigande kostnader inte får överskrida de högsta tillåtna stödnivåer eller belopp som följer av tillämpliga EU-regler.¹⁰ Om ditt företag har sökt, erhållit eller planerar att söka stöd från en annan offentlig finansiär för samma kostnader som ni ansöker stöd för från Energimyndigheten, måste ni därför meddela det till Energimyndigheten. Detta är viktigt för att undvika att ditt företag senare kan bli återbetalningsskyldigt för beviljat stöd.

För det fall att ditt företag har sökt, erhållit eller planerar att söka stöd som förvaltas direkt av EU:s institutioner utan inblandning av svenska myndigheter (t.ex. program som Horisont 2020 eller Cosme), måste ni meddela även det till Energimyndigheten när ni söker stöd av oss. Detta är viktigt för att undvika eventuell återbetalningsskyldighet, eftersom det sammanlagda stödet från EU:s institutioner och Energimyndigheten för samma stödberättigande kostnader inte får överskrida de högsta tillåtna stödnivåer eller belopp som följer av tillämpliga EU-regler.¹¹

Observera att Energimyndigheten kan komma att ställa högre krav på annan finansiering av stödmottagande företags kostnader än vad kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 kräver. Energimyndigheten kan även kräva annan

¹⁰ Se artikel 8.3 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

¹¹ Se artikel 8.2 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

finansiering av aktörer som bedriver icke-ekonomisk verksamhet som myndigheten beviljar stöd till mot regleringsbrevet för Statens energimyndighet (såsom exempelvis universitet, högskolor, kommuner och forskningsinstitut, i den utsträckning arbetet bedrivs inom den icke-ekonomiska verksamheten).

Om en stödmottagare har tagit emot annat statligt stöd, såsom annat statligt, regionalt eller kommunalt stöd, ska detta stöd markeras som offentlig finansiering i ansökningsformuläret.

Internationella aktiviteter

Energimyndigheten är restriktiv med att ge forskningsmedel till aktörer som inte har någon verksamhet i Sverige.

Bilaga 2 – villkor för beviljade projekt

De villkor som gäller för beviljade projekt kommer att framgå av Energimyndighetens beslut om beviljat stöd. Nedan ges en beskrivning av villkoren.

Definitioner

Med *stödmottagare* avses i dessa villkor den organisation eller de organisationer som enligt Energimyndighetens beslut tar emot stöd från Energimyndigheten.

Vid projekt med flera deltagande organisationer avses med *projektpart* de organisationer som deltar i projektet (dock ej organisationer som utför konsultuppdrag för stödmottagarens räkning).

Vid projekt med flera projektparter avses med *koordinator* den projektpart som samordnar projektet, tar emot stödet från Energimyndigheten och som vidarebefordrar stöd till övriga stödmottagare som deltar i projektet i enlighet med Energimyndighetens beslut.

1 § Allmänt

Stödet beviljas för att finansiera genomförandet av det projekt som anges i Energimyndighetens beslut om stöd.

Stödmottagarna har rätt till beslutade medel endast om Energimyndigheten får erforderliga medel från regeringen.

Stödmottagaren ska finansiera den del av kostnaderna som inte täcks av stödet från Energimyndigheten med egna medel eller med medel från annan finansiär. Stödmottagaren ansvarar för finansiering av kostnadsökningar som uppstår under projektiden.

Vid all presentation av projektet ska det anges att arbetet utförts med stöd från Energimyndigheten (namnet återges på engelska med Swedish Energy Agency).

2 § Koordinators åtaganden vid projekt med flera projektparter

Vid projekt med flera projektparter har koordinatören följande åtaganden, utöver vad som gäller för samtliga stödmottagare. Det åligger koordinatören

- att ha behörighet att företräda övriga stödmottagare avseende projektet i förhållande till Energimyndigheten
- att ta emot Energimyndighetens utbetalning av stöd
- att överföra Energimyndighetens stöd till övriga stödmottagare i enlighet med myndighetens beslut om stöd
- att på Energimyndighetens begäran styrka hur varje utbetalning har fördelats mellan de olika stödmottagarna

- att omgående till övriga stödmottagare vidarebefordra Energimyndighetens beslut, ändringsbeslut och annan för stödmottagare relevant information från Energimyndigheten
- att under projekttiden rapportera enligt Energimyndighetens beslut och anvisningar i enlighet med 7 §
- att säkerställa att Energimyndigheten omedelbart underrättas om sådana omständigheter uppstår som framgår av 8 §
- att ansöka om ändringar i projektet i enlighet med 8 §.

3 § Stödberättigande kostnader

3.1 Allmänna krav

Med stödberättigande kostnader menas de kostnader som stödet från Energimyndigheten beräknas på. Vilka kostnader som är stödberättigande i ett projekt och hur stor andel av dessa kostnader som stödmottagaren kan få stöd för beror på vilken stödgrund Energimyndigheten har fattat sitt beslut om stöd mot. Stödgrunden framgår av Energimyndighetens beslut.

För att en kostnad ska vara stödberättigande gäller dessa allmänna krav:

- Kostnaden ska vara skälig.
- Kostnaden ska ha uppkommit för genomförandet av projektet.
- Kostnaden ska vara faktisk och reviderbar, vilket innebär att den ska kunna återfinnas i stödmottagarens bokföring. En stödmottagare kan till exempel inte få stöd för arbete som utförs utan lön. Kostnaden får inte heller vara uppskattad.
- Kostnaden ska bäras av stödmottagaren, vilket innebär att en stödmottagare bara får ta upp sina egna bokförda kostnader.
- Kostnaden ska vara fastställd i enlighet med god redovisningssed.
- Kostnaden ska ha uppkommit i projektet och under den projekttid som framgår av beslutet. Kostnader som uppkommit före eller efter den i beslutet angivna projekttiden är inte stödberättigande.

I stödmottagarens bokföring ska projektkostnaderna vara redovisade på ett sådant sätt att de går att särskilja från stödmottagarens övriga transaktioner.

3.2 Särskilt om lönekostnader

Direkta kostnader för personal (bruttolön och lönebikostnad) ska redovisas som lönekostnader i den omfattning som dessa personer arbetar i projektet. Med lönebikostnader avses sociala avgifter enligt lag, obligatoriska pensionsavsättningar, obligatoriska försäkringar och avgifter samt semesterersättning. Lönekostnaden ska vara reviderbar. Tidsredovisning ska kunna visas upp på begäran av Energimyndigheten.

- *Stödmottagare som är universitet och högskolor* kan få stöd för direkta lönekostnader enligt den fullkostnadsprincip som de tillämpar.

- För *övriga stödmottagare* (som inte är universitet eller högskolor) gäller att de totala stödberättigande lönekostnaderna kan uppgå till en genomsnittlig kostnad om maximalt 800 kr/timme. Kostnaden ska i enlighet med de allmänna kraven i 3.1 vara faktisk, vilket innebär att kostnaden *inte* får vara en schablon. Det innebär att om de faktiska lönekostnaderna är högre än 800 kr/timme, är högst 800 kr/timme stödberättigande. Omvänt gäller att om de faktiska kostnaderna understiger 800 kr/timme, ska de lägre, faktiska kostnaderna tas upp. Genomsnittlig kostnad betyder att om en stödmottagare har flera personer med olika lönenivåer som arbetar i projektet, får den genomsnittliga lönekostnaden uppgå till högst 800 kr/timme för att vara stödberättigande. Beräkningen ska göras utifrån de totala faktiska lönekostnaderna delat med totalt antal timmar nedlagda i projektet. Om resultatet vid beräkningen överstiger 800 kr/timme, ska lönekostnaderna minskas vid redovisning till Energimyndigheten.

3.3 Särskilt om indirekta kostnader

Indirekta kostnader (overhead-kostnader) är allmänna omkostnader som inte uppkommer som en omedelbar följd av projektet under projekttiden. Detta gäller t.ex. löner och arvoden till personal som inte arbetar specifikt med projektet (såsom personal som arbetar med ekonomi eller administration som inte är projektspecifik), kontorsmaterial och IT-system.

- *Stödmottagare som är universitet och högskolor* kan få stöd för indirekta kostnader enligt den fullkostnadsprincip som de tillämpar.
- *Stödmottagare som inte bedriver ekonomisk verksamhet* kan få stöd för indirekta kostnader med högst 30 % på sina stödberättigande direkta kostnader för personal (lön och lönebikostnader). Detta gäller också om en stödmottagare bedriver både ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet, förutsatt att projektet genomförs i den icke-ekonomiska verksamheten och att stödmottagaren tydligt särskiljer sin icke-ekonomiska verksamhet, dess kostnader och finansiering från sin ekonomiska verksamhet.
- *Stödmottagare som är företag* (stödmottagare som bedriver ekonomisk verksamhet) kan inte få stöd för indirekta kostnader. Detta gäller också om en stödmottagare bedriver både ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet, om projektet genomförs i den ekonomiska verksamheten.

3.4 Särskilt om konsultkostnader

Ersättning till personer som inte är anställda av en stödmottagare ska redovisas som köpta tjänster (konsultkostnader). Ersättning för köpta tjänster ska vara marknadsmässig. Projektpart får inom projektet inte vara underleverantör till annan projektpart.

4 § Utbetalning av bidrag

Utbetalningsplanen framgår av beslutet om stöd. Utbetalning av bidrag sker utan föregående rekvisition om inte annat framgår av beslutet. Bidraget täcker mervärdesskatt endast då denna uppkommer som nettokostnad hos

stödmottagaren. Stödmottagaren ska skicka in verifikationer för de redovisade kostnaderna om Energimyndigheten begär det. Energimyndigheten har rätt att hålla inne utbetalningar av stöd om stödmottagaren inte har arbetat upp minst 90 procent av tidigare utbetalda medel i samma projekt.

5 § Arbetsgivarförhållanden

Energimyndigheten är inte arbetsgivare eller uppdragsgivare för stödmottagaren eller annan som denne anlitar för projektet. Energimyndigheten gör således inte avdrag för skatter, socialförsäkringsavgifter, etc.

6 § Underrättelseskyldighet angående finansiering

Stödmottagaren ska omgående underrätta Energimyndigheten om stödmottagaren ansöker om eller får medel för projektet från annan finansiär än Energimyndigheten. Detta gäller även andra ändringar av finansieringen av projektet jämfört med vad som framgår av Energimyndighetens beslut om stöd.

7 § Rapportering och uppföljning

Rapportering och uppföljning ska ske i enlighet med Energimyndighetens anvisningar och beslut om stöd.

Om projektpart enligt beslutet får medel motsvarande tre miljoner kronor eller mer från Energimyndigheten ska revisorsintyg från auktoriserad eller godkänd revisor avseende denna projektpart bifogas slutredovisningen. För kommun, landsting, statliga myndigheter, universitet och högskola accepteras revisorsintyg från internrevisor. Revisorsintyg ska även bifogas slutredovisningen om Energimyndigheten så särskilt begär. Genom intyget ska revisor bekräfta att i slutredovisningen redovisade kostnader för projektparten hämtats ur dennes bokföring, att kostnaderna har uppkommit under den projekttid som framgår av beslutet, att kostnaderna är verifierade (styrkta) och att projektpartens redovisningsrutiner är utformade i enlighet med god redovisningssed.

8 § Ändringar i projektet

Stödmottagaren ska i förväg skriftligen ansöka hos Energimyndigheten om att få göra ändringar inom den genomförande- och kostnadsplan som framgår av Energimyndighetens beslut om stöd. Detta gäller t.ex. byte av projektledare, byte av stödmottagare, ändrad projekttid, ändring i genomförandet eller anstånd med rapportering till Energimyndigheten. Förskjutningar accepteras mellan kostnadsslagen inom den kostnadsplan som framgår av Energimyndighetens beslut upp till och med tio (10) procent. Stödmottagaren ska ansöka hos Energimyndigheten om ändringar som överstiger tio (10) procent om beloppet är större än 50 000 kronor.

Stödmottagaren ska omgående skriftligen underrätta Energimyndigheten om projektet avbryts eller försenas, om stödmottagaren kommer på obestånd eller om annan omständighet av väsentlig betydelse inträffar. Stödmottagaren ska även omgående anmäla namn- och adressändring till Energimyndigheten.

9 § Ändring av beslut

Ändringar eller tillägg till Energimyndighetens beslut om stöd ska upprättas skriftligen av Energimyndigheten för att gälla.

10 § Rätt till resultat

Stödmottagaren eller resultatens rättsinnehavare har nyttjanderätt över projektresultat som uppkommer inom projektet. Projektresultaten får överlåtas eller upplåtas till annan. Stödmottagare får dock inte överlåta eller upplåta projektresultat, eller på annat sätt vidta någon åtgärd, som medför att det blir fråga om indirekt statligt stöd.

11 § Granskningsrätt

Energimyndigheten eller annan som Energimyndigheten utsett (t.ex. auktoriserad revisor) har rätt att följa arbetet och ta del av handlingar som innehåller uppgifter om t.ex. den tekniska och ekonomiska utvecklingen av ett projekt. För att möjliggöra granskning har Energimyndigheten rätt att utfärda särskilda anvisningar för redovisning.

Energimyndigheten har rätt att följa upp avslutat projekt genom att begära uppföljningsrapport som ska utformas och inges enligt Energimyndighetens anvisningar. Sådan rapport kan begäras in vid tre tillfällen inom en tioårsperiod räknat från datumet för projektslut.

12 § Återbetalning av ej upparbetade medel

Beviljade och utbetalda medel som inte har förbrukats av stödmottagaren ska återbetalas till Energimyndigheten. Efter inlämnande av ekonomisk slutredovisning meddelar Energimyndigheten om återbetalningsskyldighet föreligger och med vilket belopp.

13 § Sanktioner

Energimyndigheten får besluta att ett beviljat stöd helt eller delvis inte ska betalas ut om

- 1 den som ansökt om stöd genom att lämna oriktiga uppgifter eller på något annat sätt har förorsakat att stödet beviljats felaktigt eller med för högt belopp,
- 2 stödet av något annat skäl har beviljats felaktigt eller med för högt belopp och mottagaren borde ha insett detta, eller
- 3 villkoren för stödet inte har följts.

Stödmottagaren är återbetalningsskyldig om någon av de grunder som anges i punkterna 1–3 ovan föreligger. Energimyndigheten kan då komma att helt eller delvis kräva tillbaka stödet jämte ränta enligt räntelagen (1975:635).

Vid det fallet att stödet från Energimyndigheten utgör olagligt statligt stöd, är stödmottagaren skyldig att betala tillbaka stödet om återbetalning inte får

underlåtas enligt EU-rätten. Detta framgår av 3 § lagen (2013:388) om tillämpning av Europeiska unionens statsstödsregler. Statens energimyndighet ska då i enlighet med samma lag återkräva stödet jämte ränta från utbetalningsdagen.

Energimyndigheten kan hålla inne utbetalningar av stöd tills vidare om myndigheten överväger men ännu inte har beslutat om sanktioner. Myndigheten kan också välja att inte betala ut stöd om utredning av sanktioner gentemot samma stödmottagare pågår i ett annat projekt som Energimyndigheten finansierar.

Medgivande till tillgängliggörande av information

Energimyndigheten tillgängliggör information om projekt som finansieras av myndigheten på myndighetens webbplats (www.energimyndigheten.se). Där kan allmänheten söka efter information om pågående och avslutade forskningsprojekt utifrån olika sökord, såsom forskningsämne, forskningsorganisation, projekttitel och projektledare. Stödmottagaren är ansvarig för att innehavare av eventuell upphovsrätt har medgivit tillgängliggörande och ska se till att upphovsrättsinnehavaren har rätt att lämna samtycke i varje enskilt fall. Till Energimyndighetens beslut om beviljande av finansiering följer en blankett om medgivande till tillgängliggörande av information. Genom att underteckna handlingen samtycker/samtycker inte behörig företrädare för stödmottagaren till att information som inte omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) som förekommer i projektet får göras tillgängliga för allmänheten.

Samtycke för personuppgiftsbehandling

Energimyndigheten tillgängliggör information om projekt som finansieras av myndigheten på myndighetens webbplats (www.energimyndigheten.se). Till Energimyndighetens beslut om beviljande av finansiering följer en blankett om samtycke för personuppgiftsbehandling. Genom att underteckna handlingen samtycker/samtycker inte projektledaren till att dennes personuppgifter får behandlas av Energimyndigheten för att göras tillgängliga för allmänheten på myndighetens webbplats. Mer information om hur Energimyndigheten behandlar personuppgifter finns på Energimyndighetens webbplats (www.energimyndigheten.se).

Allmän handling och sekretess

I princip all post och e-post till Energimyndigheten blir allmän handling. Det innebär bland annat att allmänheten och massmedia har rätt att begära att få ta del av innehållet. Även skrivelser och beslut som skickas från Energimyndigheten är allmänna handlingar. Rätten att ta del av allmänna handlingar som är offentliga är en del av offentlighetsprincipen.

Datum
2023-04-05

Ärendenummer
2023-201544

Energimyndigheten får dock inte lämna ut uppgifter som omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen. Det innebär att en handling eller vissa uppgifter i en handling kan vara skyddade av sekretess. Det görs därför en sekretessprövning innan en handling lämnas ut i varje enskilt fall.

Sekretess gäller till exempel för uppgift om en enskilds affärs- eller driftförhållanden, uppfinningar eller forskningsresultat om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgifterna röjs.